

Karl Mannheim

Paniz Mousavi & Fateme Lotfi

BA of Social Science Research, Department of Sociology

Afsaneh Tavassoli, (Ph.D.)

Alzahra University

2019

Sociological Theories

972

1397-98

کارل مانهایم

پانید موسوی
فاطمه لطفی
دکتر افسانه توسلی

دانشگاه الزهرا تهران
جامعه شناسی

ترم 4

کارل مانهایم در بیست و هفتم مارس 1893 در بوداپست پا به جهان گذاشت

او تنها پسر یک مرد کلیمی مجاری و یک زن کلیمی المانی بود. پدر او از اعضای آبرومند ولی فاقد ثروت طبقه متوسط بودند. مانهایم جوان در آموزشگاه بوداپست که به سبکی انساندوستانه اداره می شد تحصیل کرد و سپس در دانشگاه همان شهر در رشته فلسفه ادامه تحصیل داد. او چندی پس از این به آلمان رفت و در سال تحصیلی ۱۳_۱۹۱۲ یک سال زیر نظر جورج زیمل در برلین آموزش گرفت.

روی هم رفت گفت که آموزش های اولیه مانهایم در زادگاهش بوداپست، در تحول فرهنگی و سیاسی او نقش تعیین کننده ای داشتند. کارل مانهایم که هوشی زودرس داشت، از همان جوانی در گروهی کوچک ولی بسیار خودآگاه روشنفکران بوداپست شرکت فعالانه داشت. بسیاری از این روشنفکران مانند مانهایم تبار کلیمی داشتند. اینان از بسیاری جهات با روشنفکران روسی سده نوزدهم همانند بودند و مانند این جوانان روسی به هیچ یک از قشر ها و طبقات عمده جامعه شان وابستگی چندانی نداشتند

این روشنفکران مجاری از انزوا و حاشیه نشینی شان آگاه بودند و گروهی به آن می نازیدند و گروهی دیگر از این وضع ناخرسند بودند.

کتاب ایدئولوژی و اتوپیا او در جامعه‌شناسی معرفت شهرت زیادی دارد و بسیاری او را مؤسس این رشته می دانند.

مانهایم تحت تأثیر اندیشه‌های مارکس و همچنین هگل و دیلتای بود. کتاب ایدئولوژی و اتوپیا در دوره اوج نفوذ مارکسیسم در بین سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۱ به صورت مقالاتی نگاشته شد. وی در اواخر عمر به تدریج از مارکسیسم فاصله گرفت و به مسیحیت نزدیک شد. او معتقد بود می توان از ابزارهای غیر انقلابی نظیر آموزش و پرورش برای تحقق جامعه‌ای بهتر یاری گرفت.

از نظر مانهایم آگاهی انسان تحت تأثیر پایگاه اجتماعی او قرار دارد و این تأثیر باید مورد توجه نظریه جدید شناخت قرار گیرد. تأثیر این موارد حتی تا ساخت مقولات فاهمه نیز گسترش دارد و از این نظر او معتقد بود شناخت شناسی کانتی در نظام علمی جدید پاسخگو نیست.

از دیگر آثار مانهایم

1. انسان و جامعه در عصر بازسازی
2. شناخت روزگار ما
3. آزادی قدرت و برنامه ریزی دموکراتیک
4. نقد نظریه رمان لوکاج
5. مسئله نسل ها
6. رقابت به عنوان پدیده فرهنگی

منابع: (در حال ویرایش)

- زندگی و اندیشه بزرگان جامعه شناسی / الوئیس کوزر
- ویکی پدیا / کارل مانهایم